

Nieuwsbrief

Netwerk Dementie Drenthe

April 2010

Het Netwerk Dementie Drenthe is ontstaan uit het Landelijk Dementie Programma Drenthe. Het heeft zich ontwikkeld tot een samenwerkingsverband dat een samenhangend aanbod in de dementiezorg in Drenthe wil realiseren. Alzheimer Drenthe, de Drentse gemeenten, huisartsen, en zorgaanbieders (ziekenhuizen, GGZ, thuiszorg, Verpleeg- en Verzorgingshuizen) participeren in het Netwerk. Doelstelling is om ketenzorg mogelijk te maken en innovatieve initiatieven een plaats te geven. Het is een open Netwerk. Organisaties kunnen op alle niveaus meedoen, door ondertekening van een Participantenovereenkomst.

In Memoriam

Op 13 maart j.l. is Hemmo Bosscher overleden, na een zwaar hartinfarct op 14 februari. Hij was voor ons een altijd aanwezige continue factor, in het verleden voorzitter van de projectgroep LDP Drenthe en later van de coördinatiegroep van het Netwerk. Op 18 maart hebben we namens alle deelnemers in het Netwerk een advertentie in het Dagblad gezet om kennis te geven van dit verlies. We missen Hemmo's deskundigheid, zijn inzet en zijn relativiseringsvermogen. Het is onvoorstelbaar en onbegrijpelijk dat hij er niet meer is.

De Ketenzorg Dementie wordt in het Netwerk Dementie Drenthe vorm gegeven op drie niveaus:

1. een provinciaal Netwerk van Bestuurders van instellingen (V&V, GGZ, Thuiszorg, Ziekenhuizen), huisartsen, wethouders, Zorgkantoor Achmea en Alzheimer Drenthe
2. stuurgroepen in de drie regio's, met managers en directeuren die zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor de dementiezorg in hun regio, en de samenwerking aansturen
3. ZBO's (ZorgBegeleidingsOverleggen) in de (sub)regio's (waarin ook de huisartsenpraktijken) en gemeentelijke werkgroepen.

Organisaties die willen **participeren** in het Netwerk hebben eerst een verkennend gesprek met de coördinator. Daarna wordt -na instemming van het stichtingsbestuur- een Participantenovereenkomst getekend. Vervolgens wordt inzet verwacht op alle drie niveaus, zoals hierboven beschreven. Organisaties die kortgeleden lid zijn geworden zijn de Thuiszorgorganisaties Buurtzorg en CarePool en dagopvang De Breistroeken dagopvang.

Het Netwerk Dementie Drenthe richt zich in de periode 2009-2012 in het Regionaal Actieplan op vier **speerpunten**, die in de Nieuwsbrief als vaste items dan ook steeds terugkomen:

ZORGBEGELEIDING

Er zijn 5 **ZorgBegeleidingsOverleggen (ZBO's)** samengesteld, Drenthe dekkend, waarin alle instellingen die ambulante begeleiding bieden in de thuissituatie bij dementie en participant zijn in het Netwerk samenwerken. Een cliënt krijgt (in samenspraak) één vaste Zorgbegeleider toegewezen, voor emotionele steun en adviezen en die de zorg voor hem/haar coördineert over de grenzen van de eigen organisatie heen.

- I. **ZBO Noord:** Assen, Aa en Hunze, Noordenveld en Tynaarlo. Voorzitter: Hilda Keizer, Icare. Sinds oktober 2009.
- II. **ZBO Zuid West:** Meppel, Westerveld en een deel van de Wolden. Voorzitter: Hennie Schottert, Zorgpalet. Sinds januari 2010.
- III. **ZBO Zuid Midden:** Hoogeveen, Zuidwolde en Midden Drenthe. Voorzitter: Henk Pomper, Zorggroep Tangenborgh. Sinds 1 april 2010.
- IV. **ZBO Zuid Oost:** Emmen, Borger-Odoorn. Voorzitter: Rob Reynders, Lentis/Dignis. Sinds 1 april 2010.
- V. **ZBO Coevorden.** Voorzitter: Erna Maring, GGZ Drenthe (V&V). Sinds 1 april 2010. Een aantal voorzitters is net begonnen. De voorzitters hebben onder leiding van de coördinator van het Netwerk in de startperiode maandelijks een gezamenlijke werkbijeenkomst. Voor ieder ZBO is in een apart secretariaat voorzien.

Er wordt gewerkt op basis van een **protocol** en een **registratiesysteem**. Dit jaar 2010 wordt met de hand geregistreerd welke organisatie welk aantal uren inzet aan Zorgbegeleiding bij welk aantal cliëntsystemen. Voor de Zorgbegeleiders levert dat (een beetje) dubbel werk op helaas, maar nu nog niet op te lossen. Er wordt onderzocht, in samenwerking met de andere noordelijke Achmea-regio's en met Achmea, of er een gezamenlijk registratiesysteem ontwikkeld kan worden. Op dit moment zijn er nog geen registratiegegevens beschikbaar. De **kwaliteit** van Zorgbegeleiding (ZB) is het volgende punt van aandacht. We willen een consensus bereiken betreffende een minimumniveau in competenties, ervaring en opleiding. Daar bovenop kunnen organisaties hun medewerkers zodanig scholen dat ze een andere kwaliteit Zorgbegeleiding kunnen leveren. In een **scholing** zullen we een minimumniveau vastleggen en bewaken, en per ZBO-team ontdekken waar de kwaliteiten van de verschillende medewerkers liggen. Op deze manier hebben we een infrastructuur gezekeerd in de ZBO's en kunnen de organisaties concurreren op kwaliteit van Zorgbegeleiding. Door de ZBO-medewerkers wordt per gemeente een **Zorgwijzer** gemaakt voor huisartsen. Deze Zorgwijzers zijn beschikbaar voor de gemeenten Assen, Aa en Hunze, Noordenveld, Tynaarlo, Borger-Odoorn, Emmen en Coevorden. In de regio Zuid West wordt daar nog aan gewerkt.

HUISARTSPRAKTIJKEN

De toeleiding tot de ZBO's via de huisartsenpraktijken, mbv **plan Iris**. Het Netwerk probeert de huisartsen te ondersteunen met een werkwijze dementie, die ze kunnen hanteren, wanneer er sprake is van (beginnende) dementie. De huisartsenpraktijk wordt gelinkt aan de ZBO's via de praktijkondersteuner, die in de 'niet pluis' fase de Zorgbegeleiding voor haar rekening neemt. Op 11 maart 2010 is een **pilot gestart**,

onder begeleiding van Progez. Komend jaar 2010 zal plan Iris worden ingevoerd in 14 huisartspraktijken (35 huisartsen), op 7 plaatsen in Drenthe. In maart/april 2010 is een scholing georganiseerd voor praktijkondersteuners, huisartsen en doktersassistenten, op basis van een uitgewerkt protocol. Na de scholing gaan de huisartspraktijken met de werkwijze aan de slag. Er is voor de huisartspraktijken een registratiesysteem ontwikkeld om eea te kunnen volgen.

GEMEENTEN EN WELZIJN

1. De toeleiding tot de ZBO's via de gemeenten en welzijn: gemeenten wordt een **scholing vroegsignalering** dementie aangeboden, voor de loketmedewerkers van gemeenten en de indicatiestellers huishoudelijke hulp, samen met welzijnsmedewerkers. Er is scholing gegeven in de gemeenten Aa en Hunze, Tynaarlo, Borger Odoorn en Coevorden. Er staat een scholing gepland voor de gemeenten Assen en Midden Drenthe in april en sept/okt 2010. Met de andere gemeenten wordt hierover nog overlegd.
2. Bovendien wordt aangeboden de aanwezige **mantelzorgondersteuning en respijtzorg voor dementie** per gemeente in kaart te brengen, zodat deze beschikbaar gesteld kan worden aan de loketten en op de website. Dit laatste heeft in Tynaarlo al geresulteerd in een Mantelzorgwijzer en een Respijtwijzer.
3. Daarnaast wil het Netwerk met de gemeenten meedenken over de **ondersteuning van licht dementerenden**. We hopen daar de komende tijd met een aantal gemeenten een begin mee te kunnen maken. We streven naar een financieel haalbare oplossing die past binnen de mogelijkheden en de 'couleur locale' van de betreffende gemeente.
4. Eind mei zal tijdens het **portefeuillehoudersoverleg van wethouders** een presentatie gehouden worden door de coördinator van het Netwerk. Daarnaast heeft de coördinator contacten met beleidsambtenaren van een aantal gemeenten.

HELPDESK DEMENTIE DRENTH

De website en de telefoon zijn op **21 september 2009 gestart**. De **website** is informatiedrager: met doorverwijslinks voor info over de ziekte, met info over het hulpaanbod in Drenthe en met info over andere zaken die het Netwerk Dementie Drenthe betreffen. Deelnemers in het Netwerk kunnen allerlei informatie over het Netwerk hier vinden. Het aantal bezoekers van de website kan niet gemeten worden. Door een medewerker van Alzheimer Nederland werd in januari 2010, namens cliënten, de Helpdesk Dementie Drenthe gecomplimenteerd met de simpele overzichtelijke site. Sinds de start is er met enige regelmaat **gebeld en gemaild**. In totaal tellen we 48 contactmomenten.

De mantelzorgers komen met **vragen over**

het hulpaanbod en men is op zoek naar een luisterend oor en advies. Het verspreide Helpdeskaartje (in alle huishoudens in Drenthe) was in de meeste gevallen de aanleiding om contact te zoeken.

De ZBO-leden die de **telefoon en email beantwoorden** zijn in dienst van de GGZ Drenthe. In september 2009, voorafgaand aan de start, is voor hen een trainingsdag georganiseerd. In december 2010 is opnieuw een werkbijeenkomst georganiseerd, waar de problemen geïnventariseerd zijn en opgelost. Er is afgesproken om twee keer per jaar een werkbijeenkomst te organiseren om eventuele strubbelingen het hoofd te bieden. De volgende afspraak is in mei 2010.

Op advies van de medewerkers is het **promotiemateriaal** in grote getale bijgedrukt. Het secretariaat van het Netwerk is nu bezig met de verspreiding daarvan onder gemeentelijke WMO-loketten, Welzijnsinstellingen, Alzheimer Café's, Huisartsen, Apotheken en Bibliotheken. Bij het secretariaat van het Netwerk zijn de kaartjes te bestellen! secretariaat@dementiedrenthe.nl

Hiernaast volgt het Netwerk Dementie een aantal innovatieve projecten met aandacht:

1. **Participatie en dementie**: in Aa en Hunze wordt in drie cliëntsystemen beeldcommunicatie uitgetoetst tussen cliënten en mantelzorgers aan de ene kant en voor hen belangrijke anderen aan de ander kant. Er is gekozen voor het PAL4 systeem. De systemen zijn nu uitgezet en geïntroduceerd. De gebruikers worden intensief begeleid. Op basis van een kwalitatieve analyse van ervaringen, die in de zomer 2010 wordt verwacht, wordt besloten of het de moeite waard is om het experiment uit te breiden c.q. te verlengen.
2. **Vallen en dwalen** is een innovatief project dat plaats vindt in het Wilhelmina Ziekenhuis in Assen. Het wordt getrokken door het Zorg Innovatie Forum.
3. **Serious games** is een project dat door de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden (NHL) wordt uitgevoerd. Het is de bedoeling (serieuze) spellen te ontwikkelen waarmee vaardigheden van ouderen op peil gehouden of gebracht kunnen worden. In een later stadium, namelijk wanneer er spellen getest moeten gaan worden in pilots, zal het Netwerk mogelijk gevraagd worden een rol daarin te spelen.
4. **Mentorschap** is misschien minder innovatief, maar niet minder belangrijk voor mensen met dementie. Het Netwerk is gevraagd mee te werken in de oprichting van de stichting mentorschap Drenthe. Deze stichting wil -in nauwe samenwerking met Humanitas- mentorschap stimuleren voor mensen die zelf niet voldoende in staat zijn voor hun belangen op te komen. Het Netwerk Dementie Drenthe is in het stichtingsbestuur vertegenwoordigd. Er is een subsidie verworven en er is een projectleider aangesteld. Op

8 april 2010 werd een startbijeenkomst gehouden. De eerste mentoren zijn nu geworven.

PUBLICITEIT EN PR

In januari 2010 is een start gemaakt met de **Redactie Raad**. Daarin nemen deel Claris Bakker van Beter Thuis Wonen Thuiszorg, Jan Pieter van der Steen vanuit het bestuur van Alzheimer Drenthe (en vanuit zijn werk bij de GGZ Drenthe Noord), en Janny Devere, vanuit GGZ Drenthe Zuid West. Er is besloten om vier keer per jaar bijeen te komen, en verder via mail te communiceren. In april 2010 is het concept Publiciteits- en PR-plan door hen vastgesteld.

Website: is en wordt gescreend door de Redactie Raad leden en coördinator. De coördinator voert het beheer en zet regelmatig nieuwe informatie op de site.

Voor de **Wereld Alzheimer Dag** (21 september) zijn voor dit jaar 2010 nog geen plannen gemaakt. In overleg met Alzheimer Drenthe willen we bekijken of een publiciteitsactie ook dit jaar weer mogelijk is. Ideeën zijn welkom!

Voor het **Landelijk Netwerk Dementie**, waar 2 x per jaar op een studiedag een aantal leden van de coördinatiegroep aanwezig is, zal in juni een workshop verzorgd worden door de coördinator van het Netwerk. We zijn gevraagd om ons als goed voorbeeld van ketenzorg in de ZBO's te presenteren en vragen te beantwoorden.

Brainstorm CIZ landelijk: in maart zijn er bijeenkomsten geweest van het CIZ, met een aantal medewerkers uit de pilotregio's, waaronder Zuid Oost Drenthe, om mee te denken over de indicatiestelling dementie voor VVT en voor GGZ. Op deze brainstormsessie voor VVT was het Netwerk Dementie Zuid Oost Drenthe vertegenwoordigd. Eind april worden de gesprekken met het CIZ vervolgd.

Brainstorm marktwerking vs ketenzorg: eind april zijn de voorzitter van het Netwerk en de coördinator bovendien gevraagd mee te denken met onder andere VWS en CIZ over de worsteling marktwerking versus ketenzorg. Met ons model met ZBO's hebben we een infrastructuur vorm gegeven waarbinnen de marktwerking zijn gang kan gaan. Daar is men benieuwd naar!

Netwerk Dementie Drenthe

Meer informatie?

Els van der Veen
coördinator Netwerk Dementie Drenthe
netwerk@dementiedrenthe.nl

06 211 00 235
en op de website
www.dementiedrenthe.nl